



Ochrona własności przemysłowej „w pigułce”

- wynalazki
- wzory użytkowe
- wzory przemysłowe
- znaki towarowe
- oznaczenia geograficzne
- topografie układów scalonych



Możliwości dofinansowania

W celu uzyskania funduszy na działalność badawczo-rozwojową, w tym także ochronę własności przemysłowej, zachęcamy do zapoznania się z programami wsparcia i informacjami na stronach:

- Agencji Rozwoju Przemysłu, <https://www.arp.pl/>
- Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych UE, <https://www.kpk.gov.pl>
- Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, <https://www.ncbr.gov.pl/>
- Ośrodka Przetwarzania Informacji, <https://www.opi.org.pl/>
- Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, <https://www.parp.gov.pl/>
- Polskiego Funduszu Rozwoju, <https://www.pfr.pl/pl/>

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Strona internetowa:
www.uprp.gov.pl

Adres e-mail:
Centrum.Kontaktowe@uprp.gov.pl

Infolinia:
22 579 05 55

Adres:
al. Niepodległości 188/192
00-950 Warszawa

Dlaczego ochrona własności przemysłowej to dobry pomysł?

Patent na wynalazek, prawo ochronne na wzór użytkowy, prawo z rejestracji wzoru przemysłowego, prawo ochronne na znak towarowy, prawo z rejestracji oznaczenia geograficznego i prawo z rejestracji topografii układów scalonych są aktywami wykorzystywanymi przez przedsiębiorstwa w działalności gospodarczej. Posiadanie dóbr intelektualnych chronionych **prawami własności przemysłowej** w majątku przedsiębiorstwa:

- daje wyłączność zarobkowego i zawodowego korzystania z **przedmiotów własności przemysłowej**, tym samym wyklucza możliwość swobodnego korzystania z nich przez konkurencję,
- zwiększa dochody przedsiębiorstwa:
 - ♦ poprzez udzielanie licencji na korzystanie z **przedmiotu własności przemysłowej** (udzielenie licencji następuje na uzgodnionych przez strony warunkach) lub
 - ♦ poprzez sprzedaż **przedmiotu własności przemysłowej**,
- wzmacnia pozycję i przewagę konkurencyjną na rynku, wspiera kreowanie pozytywnego obrazu przedsiębiorstwa,
- stwarza narzędzie marketingowe oraz podstawę budowania wizerunku i reputacji marki,
- wzmacnia renomę przedsiębiorstwa,
- podnosi poziom innowacyjności przedsiębiorstwa,
- stwarza możliwość budowania ponadregionalnej współpracy poprzez tworzenie międzynarodowych konsorcjów.

Opracowanie: Magdalena Maciejska-Szlaps

© Krajowa Izba Gospodarcza, Warszawa 2018

© Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2018

ISBN 978-83-60361-48-1

Publikacja bezpłatna

Przedmioty własności przemysłowej

Wynalazki

Wynalazkiem (posiadającym zdolność patentową) jest **nowe** (w skali światowej) rozwiązanie **posiadające charakter techniczny**, charakteryzujące się **poziomym wynalazczym** (nieoczywistość w światowym stanie techniki), **i nadające się do przemysłowego stosowania** (jeżeli według wynalazku może być uzyskany wytwór lub wykorzystany sposób, w rozumieniu technicznym, w jakiegokolwiek działalności przemysłowej, nie wykluczając rolnictwa).

Wyróżnia się cztery kategorie **wynalazków**:

- ◆ produkty,
- ◆ urządzenia,
- ◆ sposoby,
- ◆ zastosowania.

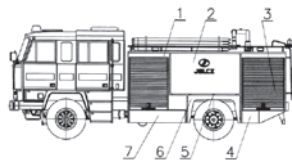


Wzory użytkowe

Wzorem użytkowym (posiadającym zdolność ochronną) jest nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Wzór użytkowy uważa się za rozwiązanie użyteczne, jeżeli pozwala ono na osiągnięcie celu mającego praktyczne znaczenie przy wytwarzaniu lub korzystaniu z wyrobów.

Wzór użytkowy odnosi się do przedmiotów materialnych o trwałej postaci, zatem nie można ubiegać się o ochronę rozwiązań odnoszących się do np. sposobów postępowania lub zastosowań substancji.



Wzory przemysłowe

Wzorem przemysłowym jest nowa i posiadająca indywidualny charakter postać wytworu lub jego część, nadana mu w szczególności przez cechy linii, konturów, kształtów, kolorystykę, strukturę lub materiał wytworu oraz przez jego ornamentację.

Wzory przemysłowe mają zastosowanie w szerokiej gamie produktów, od produktów luksusowych po przedmioty codziennego użytku, od zabawek, biżuterii, mebli, samochodów lub ich części, do urządzeń i przyrządów technicznych czy budowli architektonicznych.

Wzory przemysłowe pełnią ważną rolę przy podejmowaniu decyzji dotyczących kreowania nowych produktów i ich opakowań.



Znaki towarowe

Znakiem towarowym jest każde oznaczenie jeżeli nadaje się do odróżniania towarów (lub usług) jednego przedsiębiorstwa od towarów (lub usług) innego przedsiębiorstwa.

Katalog form przedstawieniowych **znaków** jest otwarty, przykładowe rodzaje znaku to:

- ◆ słowny,
- ◆ słowno-graficzny,
- ◆ graficzny,
- ◆ przestrzenny,
- ◆ dźwiękowy.



Bank Polski

Najczęściej wykorzystywanymi formami przedstawieniowymi są oznaczenia:

- ◆ słowne (wyrazy, slogany) i
- ◆ słowno-graficzne (np. wyrazy z elementami graficznymi).

Oznaczenia geograficzne

Oznaczeniem geograficznym jest oznaczenie słowne, odnoszące się bezpośrednio albo pośrednio do nazwy miejsca, regionu, kraju z którego pochodzi dany towar (oznaczenie zawiera element nazwy regionu czy miasta).

Warunkiem przyznania prawa z rejestracji na **oznaczenie geograficzne** jest identyfikacja produktu z danym terenem, jeżeli wysoka jakość i dobra opinia o towarze są przypisywane jego pochodzeniu geograficznemu.

Zgłoszenia nie może dokonać pojedynczy przedsiębiorca, tylko np. organizacja lub organ administracji samorządowej.

Zgodnie z regulacjami unijnymi w tym zakresie Urząd Patentowy udziela prawa z rejestracji na **oznaczenia geograficzne** odnoszące się wyłącznie do towarów przemysłowych, w stosunku do produktów rolnych i środków spożywczych zastosowanie mają odrębne przepisy.

Topografie układów scalonych

Topografią układów scalonych

jest rozwiązanie polegające na przestrzennym, wyrażonym w dowolny sposób, rozplanowaniu elementów, z których co najmniej jeden jest elementem aktywnym, oraz wszystkich lub części połączeń układu scalonego.

Przesłanką zdolności rejestracyjnej **topografii** jest jej oryginalność.

Ochronę mogą uzyskać tylko **topografie**, które są wynikiem intelektualnej pracy twórcy i nie były powszechnie znane w chwili powstania. Oba warunki muszą być spełnione jednocześnie.

Przez uzyskanie praw własności przemysłowej nabywa się prawo wyłącznego korzystania z przedmiotu własności przemysłowej w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Jak długo trwa ochrona?

Wynalazek

Patent na **wynalazek** udzielany jest na okres 20 lat, licząc od daty dokonania zgłoszenia w Urzędzie Patentowym RP.

Znak towarowy

Prawo ochronne na **znak towarowy** udzielane jest na okres 10 lat, licząc od daty dokonania zgłoszenia w Urzędzie Patentowym RP. Ochrona może być przedłużana na kolejne okresy 10-letnie po uiszczeniu opłaty.

Wzór użytkowy

Prawo ochronne na **wzór użytkowy** udzielane jest na okres 10 lat, licząc od daty dokonania zgłoszenia w Urzędzie Patentowym RP.

Oznaczenie geograficzne

Prawo z rejestracji oznaczenia geograficznego udzielane jest bezterminowo.

Oznaczenia należy zgłaszać w:

- ◆ Urzędzie Patentowym RP – na towary przemysłowe,
- ◆ Komisji Europejskiej za pośrednictwem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – na produkty rolne i środki spożywcze.

Wzór przemysłowy

Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego udzielane jest na okres 25 lat, licząc od daty dokonania zgłoszenia w Urzędzie Patentowym RP.

Topografia układu scalonego

Prawo z rejestracji topografii udzielane jest na okres 10 lat od końca roku w którym została wprowadzona do obrotu lub zgłoszona do Urzędu Patentowego RP (w zależności od tego, który z tych terminów upływa wcześniej).

W celu uzyskania ochrony w Urzędzie Patentowym RP konieczne jest dokonanie zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego, znaku towarowego, oznaczenia geograficznego lub topografii układów scalonych. Formularze zgłoszeń dostępne są na stronie internetowej Urzędu Patentowego RP.

Gdzie szukać informacji?

Bazy danych zgłoszonych i chronionych przedmiotów własności przemysłowej, z którymi warto się zapoznać

Urząd Patentowy RP

<http://www.uprp.gov.pl/patentwebaccess>
<http://pl.espacenet.com/>

Światowa Organizacja Własności Intelektualnej – WIPO

<http://www.wipo.int/pctdb/en/>

Europejski Urząd Patentowy – EPO

<http://www.epo.org/patents/patent-information.html>

Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej – EUIPO

<http://www.euiipo.europa.eu>

Baza poszukiwawcza znaków towarowych

<http://www.tmdn.org/tmview/welcome.html>

Przed dokonaniem zgłoszenia, np. wynalazku, należy koniecznie zapoznać się ze stanem techniki (wszystkim tym, co przed datą zgłoszenia zostało powszechnie udostępnione w formie pisemnej, ustnej, przez wystawienie lub w każdy inny sposób), natomiast przy zgłaszaniu znaku towarowego należy przeprowadzić poszukiwanie w rejestrach znaków towarowych w tym badania rynkowe znaków niezarejestrowanych, ale używanych. Przeprowadzenie odpowiednich poszukiwań i badań, pozwala uniknąć wejścia w kolizję ze zgłoszonymi wcześniej wynalazkami czy znakami towarowymi.



Procedury ochrony własności przemysłowej za granicą

W celu uzyskania ochrony wynalazku, wzoru przemysłowego, znaku towarowego lub innego przedmiotu własności przemysłowej na obszarze danego państwa, należy dokonać zgłoszenia w urzędzie właściwym ds. własności przemysłowej tego państwa, samodzielnie lub korzystając z pomocy pełnomocnika – rzecznika patentowego (względny przymus rzecznikowski). Patent lub prawo ochronne udzielone przez taki urząd jest skuteczne jedynie na obszarze danego państwa.

Chcąc uzyskać ochronę w wielu państwach można dokonać zgłoszenia bezpośrednio do właściwych urzędów tych państw lub skorzystać z procedur międzynarodowych albo regionalnych.

Aby przedsiębiorca miał pełną możliwość prawnego przeciwdziałania praktykom innych przedsiębiorców, którzy stosują lub zamierzają zastosować jego wynalazek albo inny przedmiot własności przemysłowej za granicą, powinien podjąć decyzję o rozszerzeniu ochrony swojego rozwiązania poza granice Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgłaszający może, w ciągu 12 miesięcy od daty dokonania pierwszego, prawidłowego zgłoszenia wynalazku i wzoru użytkowego lub 6 miesięcy od dokonania zgłoszenia znaku towarowego i wzoru przemysłowego, dokonać dalszych zgłoszeń tego samego przedmiotu własności przemysłowej również w innych państwach. Korzystanie z takiego udogodnienia, zwanego przywilejem konwencyjnym, umożliwia klauzula generalna ustanowiona w Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej z 1883 r. oraz w przepisach prawa krajowego przyjętych na jej podstawie.

Procedury ochrony własności przemysłowej za granicą

Ochrona wynalazków

Na terenie Europy wynalazki można również chronić, korzystając z procedury regionalnej, poprzez zgłoszenie w Europejskim Urzędzie Patentowym (European Patent Office – EPO). Patent europejski udzielany przez EPO jest tzw. **wiązką niezależnych patentów krajowych**, które wywierają w wyznaczonych przez zgłaszającego państwach członkowskich EPO ten sam skutek i podlegają tym samym przepisom, co patenty krajowe udzielone w tych państwach (stan na 1 sierpnia 2018 r. – 38 państw).

Ochronę wynalazku za granicą można uzyskać ponadto w trybie międzynarodowym w ramach układu PCT (Patent Cooperation Treaty), którym administruje Światowa Organizacja Własności Intelektualnej (World Intellectual Property Organization – WIPO). Dokonując jednego zgłoszenia międzynarodowego można uzyskać ochronę w wybranych przez zgłaszającego państwach świata. Sygnatariuszami układu PCT są 152 państwa (stan na 1 marca 2018 r.).

Dla Polski Międzynarodowym Organem Poszukiwań oraz Międzynarodowym Organem Badań Wstępnych jest Europejski Urząd Patentowy i od **1 lipca 2016 r.** Wyszehradzki Instytut Patentowy.

Zgłoszenia europejskiego w EPO oraz międzynarodowego w WIPO zgłaszający z Polski powinien dokonać za pośrednictwem Urzędu Patentowego RP.

Ochrona wzorów przemysłowych

Wzory przemysłowe mogą być chronione jednolitym unijnym prawem wyłącznym, skutecznym na obszarze wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, udzielanym przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (European Union Intellectual Property Office – EUIPO).

Ponadto **wzory przemysłowe** mogą uzyskać ochronę międzynarodową w ramach Porozumienia Haskiego administrowanego przez Światową Organizację Własności Intelektualnej (WIPO). Obecnie do systemu haskiego należy 69 państw i organizacji, w tym Unia Europejska (stan na 8 sierpnia 2018 r.).

Międzynarodowego zgłoszenia **wzoru przemysłowego** należy dokonać bezpośrednio w WIPO, natomiast zgłoszenia wzoru unijnego – bezpośrednio w EUIPO.

Ochrona znaków towarowych

Tak jak w przypadku wzorów przemysłowych, korzystając z procedury regionalnej można uzyskać jednolite unijne prawo ochronne skuteczne na obszarze wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej udzielane przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO).

Ponadto **znaki towarowe** mogą zostać zgłoszone do ochrony międzynarodowej w ramach Porozumienia Madryckiego lub Protokołu do tego Porozumienia w Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO). Obecnie do systemu madryckiego należy 101 państw i organizacji, w tym Unia Europejska (stan na 13 lipca 2018 r.).

Międzynarodowego zgłoszenia **znaku towarowego** należy dokonać w WIPO za pośrednictwem Urzędu Patentowego RP, natomiast zgłoszenia unijnego znaku towarowego – bezpośrednio w EUIPO.

Ile to kosztuje?

Przykładowe opłaty* jednorazowe i okresowe w wybranych procedurach ochronnych

Wynalazek

Ochrona krajowa w Polsce – UPRP

- zgłoszenie wynalazku – 550 zł (on-line – 500 zł)
- pierwszy okres ochrony (1–3 rok) – 480 zł

Ochrona regionalna – EPO

- zgłoszenie wynalazku – 210 EUR (on-line – 120 EUR)
- opłata za wyznaczenie jednego lub więcej państw członkowskich – 555 EUR

Ochrona międzynarodowa – WIPO (PCT)

- zgłoszenie wynalazku – 1330 CHF
- przekazanie do WIPO – 300 zł
- opłaty związane z etapem krajowym – zgodnie z taryfikatorem obowiązującym w poszczególnych krajach
- opłata za poszukiwanie – 1775 EUR w przypadku wybrania EPO – 1065 EUR w przypadku wybrania Wyszehradzkiego Instytutu Patentowego, pod warunkiem dokonania jako pierwszego zgłoszenia krajowego do UPRP

Wzór przemysłowy

Ochrona krajowa w Polsce – UPRP

- zgłoszenie wzoru przemysłowego – 300 zł
- pierwszy okres ochrony (1–5 rok) – 150 zł

Ochrona regionalna – EUIPO

- zgłoszenie i pierwszy okres ochrony (1–5 rok) – 350 EUR

Znak towarowy

Ochrona krajowa w Polsce – UPRP

- za zgłoszenie znaku towarowego z jedną klasą towarową – 450 zł (on-line – 400 zł)
- za każdą następną klasę – 120 zł
- każdy 10-letni okres ochrony – 400 zł (za każdą klasę towarową),

Ochrona międzynarodowa – WIPO

- zgłoszenie znaku towarowego w trzech klasach (towarowych lub usługowych) znak słowny lub czarno-biały – 653 CHF (kolorowy – 903 CHF)
- za każdą klasę powyżej trzech – 100 CHF
- wyznaczenie państwa do ochrony – 100 CHF
- każdy 10-letni okres ochrony – 653 CHF

Ochrona regionalna – EUIPO

- za zgłoszenie znaku towarowego z jedną klasą towarową – 1000 EUR (on-line – 850 EUR)
 - za zgłoszenie drugiej klasy – 50 EUR (on-line – 50 EUR)
 - za zgłoszenie każdej klasy powyżej dwóch – 150 EUR (on-line – 150 EUR)
- przedłużenie ochrony – 1000 EUR (on-line – 850 EUR)
 - za przedłużenie ochrony w drugiej klasie – 50 EUR (on-line – 50 EUR)
 - za przedłużenie ochrony powyżej dwóch klas – 150 EUR (on-line – 150 EUR)

* Stan na dzień 1 sierpnia 2018 r.

Wzór użytkowy

Ochrona krajowa w Polsce – UPRP

- zgłoszenie wzoru użytkowego – 550 zł (on-line – 500 zł)
- za każdą dodatkową stronę powyżej 20 – 25 zł
- pierwszy okres ochrony (1–3 rok) – 250 zł

Oznaczenie geograficzne

Ochrona krajowa w Polsce

oznaczeń produktów przemysłowych – UPRP

- zgłoszenie oznaczenia geograficznego – 300 zł
- ochrona oznaczenia geograficznego – 1000 zł

Ochrona regionalna oznaczeń produktów rolno-spożywczych – Komisja Europejska za pośrednictwem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- dokonanie oceny wniosku – 300 zł
- ocena zastrzeżenia do wniosku o rejestrację – 300 zł

Topografia układu scalonego

Ochrona krajowa w Polsce – UPRP

- zgłoszenie topografii układu scalonego – 250 zł
- oświadczenie o wprowadzeniu topografii do obrotu przed zgłoszeniem – 60 zł
- pierwszy okres ochrony (5 lat) – 550 zł

Szczegółowe i aktualne informacje dotyczące obowiązujących opłat znajdują się na stronach internetowych:

Urząd Patentowy RP
www.uprp.gov.pl

Światowa Organizacja Własności Intelektualnej – WIPO
www.wipo.int

Europejski Urząd Patentowy – EPO
www.epo.org

Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej – EUIPO
www.euipo.europa.eu

Komisja Europejska
ec.europa.eu

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
www.gov.pl/rolnictwo